

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 6133/2020
11.03.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Драган Микеш, адвокат из ..., против тужених ВВ из ..., чији је пуномоћник Гордана Катанић, адвокат из ... и ГГ из ..., чији је пуномоћник Дејан Крстић, адвокат из ..., ради чинидбе, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3998/19 од 12.03.2020. године, у седници одржаној дана 11.03.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 3998/19 од 12.03.2020. године и предмет **ВРАЋА** другостепеном суду на поновно одлучивање о жалбама тужилаца и тужених.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П 899/16 од 28.05.2019. године, ставом првим изреке, приговор туженог ВВ, ради пребијања са потраживањем тужилаца до износа од 1.025.857,98 динара, је одбијен. Ставом другим изреке, примарни тужбени захтев тужилаца, у непресуђеном делу, делимично је усвојен. Ставом трећим изреке обавезани су тужени да тужиоцима солидарно исплате износ од 741.272,54 динара, са законском затезном каматом почев од 28.05.2019. године па до исплате, као и да им накнаде трошкове парничног поступка у износу од 266.173,38 динара, са законском затезном каматом почев од извршности пресуде па до исплате. Ставом трећим изреке, тужбени захтев тужилаца преко досуђеног износа а до траженог износа од 2.212.459,18 динара са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до исплате, је одбијен.

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гж 3998/19 од 12.03.2020. године, ставом првим изреке, жалбу тужилаца одбио а жалбу тужених усвојио и преиначио пресуду Основног суда у Сомбору П 899/16 од 28.05.2019. године, у усвајајућем делу одлуке о тужбеном захтеву и трошковима парничног поступка, тако што је одбијен тужбени захтев тужилаца да се обавезу тужени да им солидарно исплате износ од 741.272,54 динара, са законском затезном каматом почев од 28.05.2019. године па до исплате а обавезани су тужиоци да туженом ВВ накнаде трошкове парничног поступка у износу од 143.200,00 динара и туженом ГГ у износу од 18.000,00 динара, док је у преосталом побијаном делу, првостепена пресуда потврђена. Ставом другим изреке, тужиоци су обавезани да туженима накнаде трошкове жалбеног поступка у износу од

по 69.712,73 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужилаца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су изјавили благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2 тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ...87/18) и утврдио да је ревизија тужилаца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а битна повреда прописана одредбом члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, на коју ревидент у ревизији указује, није разлог за изјављивање ревизије, сходно одредби члана 407. став 1. тачка 2. истог Закона.

Према до сада утврђеном чињеничном стању, тужиоци су сувласници непокретности, парцеле број ... уписне у лист непокретности број ... К.О. ... површине 1ха 82а и 55м2, која је, у различитим периодима, била у државини тужених, на основу ништавог уговора о купопродаји који су они закључили дана 01.03.2005. године и оверили код Општинског суда у Сомобру под бројем Ов. .../... дана 09.10.2006. године. Тужени ГГ, продавац, је предметну парцелу користио у периоду од 01.03.2005. године до 09.10.2006. године, када ју је продао купцу- туженом ВВ, у чијој државини је „ДД“ Д.О.О. из Вештачењем од стране судског вештца Зорана Мاستиловића, за област пољопривреде, утврђено је да су материјални трошкови производње пшенице на парцели број ... површине 1ха 82а 55м2, у периоду од 10 година износили 1.139.842,02 динара, да је просечан принос са исте парцеле у том периоду износио 55.064 кг а остварена добит од пшенице износи 1.728.926,08 динара. Нето добит износи 589.084,06 динара (1.728.926,00 – 1.139.842,02). Цене материјалних трошкова и цена пшенице узета је са берзе пољопривредних производа на дан 26.01.2017. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је примарни тужбени захтев тужилаца делимично усвојио и тужене солидарно обавезао да им исплате износ од 741.272,54 динара са законском затезном каматом почев од 28.05.2019. године па до исплате, у смислу одредбе члана 219. Закона о облигационим односима, налазећи да корист коју су тужени имали од употребе предметне непокретности представља чист приход од производње на пољопривредном земљишту од 589.084,06 динара, који се мора увећати за износ остварених субвенција од 152.187,94 динара, тако да укупан приход износи 741.272,54 динара, са каматом од дана пресуђења па до исплате у смислу одредбе члана 277. и 214. истог Закона, док је тужбени захтев тужилаца преко досуђеног а до траженог износа од 2.212.459,18 динара, са припадајућом каматом, одбијен као неоснован.

Другостепени суд је, одлучујући о жалбама тужилаца и тужених, преиначио првостепену пресуду тако што је тужбени захтев тужилаца одбио, у усвајајућем делу, а првостепену пресуду потврдио у одбијајућем делу пошто је међу парничним странкама неспорно да су, почев од 01.03.2005. године, они у различитим периодима држали предметно земљиште као и да је тужени ВВ исто земљиште отуђио током 2013. године,

што значи да тужени нису солидарни дужници па су тужиоци, по мишљењу другостепеног суда, морали да докажу висину потраживања према сваком од њих понаособ, а нису тако поступили. Осим тога, другостепени суд је закључио да висина потраживања, утврђена према цени пшенице на дан 26.01.2017. године, а без истовременог утврђивања и висине трошкова на тај дан, није релевантна за пресуђење, пошто се висина штете не може утврђивати без истовременог урачунавања трошкова обраде земље коју би свакако имали и тужиоци да су земљу обрађивали.

Врховни касациони суд налази да је због погрешне примене материјалног права чињенично стање непотпуно утврђено, због чега нема услова за преиначење побијане пресуде. То што обавеза тужених није солидарна, не значи да они нису дужни да плате тужиоцима накнаду за коришћење њихове непокретности и да је тужбени захтев тужилаца неоснован у целини, како је погрешно закључио другостепени суд.

У конкретном случају, тужени су, у различитим периодима, били у државини земљишта у власништву тужилаца, по основу ништавих уговора о купопродаји.

Одредбом члана 38. став 1. Закона о основама својинско правних односа, прописано је да савестан држалац предаје ствар власнику са плодовима који још нису убрани. Савестан држалац није дужан да плати накнаду за коришћење ствари нити одговара за погоршање и пропаст ствари који су настали за време његовог савесног држања, јер је тако прописано ставом другим те одредбе Закона. Несавестан држалац дужан је предати власнику ствари све плодове, сходно одредби члана 39. став 1. Закона о основама својинско правних односа, а дужан је накнадити вредност убраних плодова које је потрошио, отуђио или уништио, као и вредност плодова које је пропустио да убере (став 2.). У смислу одредбе члана 39. став 7. истог Закона, савестан држалац постаје несавестан од тренутка када му је тужба достављена, али власник може доказивати да је савестан држалац постао несавестан и пре достављања тужбе.

Дакле, за одлучивање о тужбеном захтеву тужилаца битна чињеница је савесност тужених, а онда и време њихове државине предметне непокретности, јер од тих чињеница зависи право власника да захтева накнаду вредности плодова који су потрошени, отуђени, нису убрани или су уништени.

Другостепени суд није имао у виду наведено материјално право, нити је своју одлуку засновао на чињеницама које је утврдио првостепени суд, поводом односа парничних странака а у вези са државином предметне парцеле од стране тужених, како у погледу времена државине тако и у погледу савесности тужених. Такође је другостепени суд погрешно закључио да је утврђена цена пшенице по килограму на дан 21.01.2019. године, без истовременог утврђења и висина трошкова на тај дан, имајући у виду да се судски вештак Зоран Мاستиловић у свом налазу изјаснио о износу нето добити од 589.084,06 динара која представља разлику између материјалних трошкова производње пшенице на предметној парцели, који износе 1.139.842,02 динара и просечног приноса са исте парцеле у периоду 10 година за коју остварена добит од пшенице износи 1.728.926,08 динара. Због тога је другостепена пресуда укинута а предмет враћен том суду на поновно одлучивање о жалбама тужилаца и тужених.

Укинута је и одлука о трошковима поступка јер зависи од његовог исхода.

У поновном поступку другостепени суд ће оценити жалбене наводе парничних странака којима се оспорава правилност утврђеног чињеничног стања па ће, водећи рачуна по службеној дужности о правилној примени материјалног права, о жалбама парничних странака да донесе нову и на закону засновану одлуку.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео у смислу одредбе члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић